

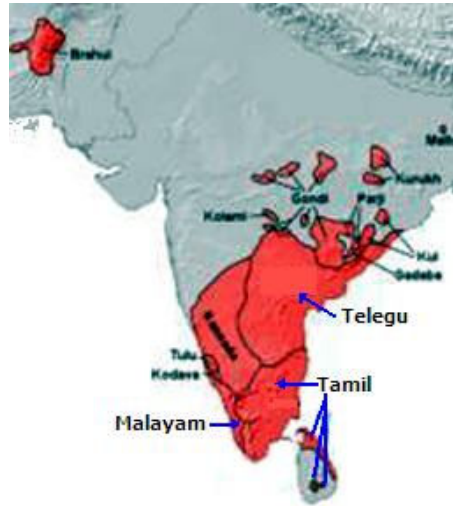
Konu: **Kadim Diller ve Yazılar**

Yazı: **59**

Dravidçe, Sümerce ve Türkçe

Doç. Dr. Haluk BERKMEN

Dravid dilleri Hindistan'ın güney bölgelerinde halen konuşulmaktadır. Bunların önemli olanları **Tamil, Telegu** ve **Malayam** dilleridir. Alta Dravid dillerinin konuşulduğu kırmızı ile belirtilmiş bölge görülüyor.

Dravid dillerinden Tamil, Malayam ve Telegu güney Hindistan'da ve Sri Lanka'da konuşulur. Diğer lehçelerini Pakistan'ın İndüs vadisinde, Bangladeş'te ve Nepal'da bulmaktayız. Bir görüşe göre binlerce yıl önce, tüm Hindistan'da ve Pakistan'da Dravid dilini konuşan insanlar yaşıyordu. Hint yarımadasının güneyine doğru itilen Dravidçe konuşanlar kuzeyde belirli ve dar bölgelerde dillerini yaşatıyorlar.

Pakistan'ın İndüs vadisindeki **Harappa** ve **Mahenjo Daro** kadim şehirlerinde konuşulmuş olan dilin de Dravid dili olduğunu iddia edenler var. Bu görüşü savunanlardan biri olan Arkeolog ve Dravid dilleri uzmanı Prof. **Ahmed Hassan Dani** (1920 - 2009) Dravidçe hakkında şunları söylüyor (Bkz. İngilizce **37** sayılı **The Indus Valley Language**):

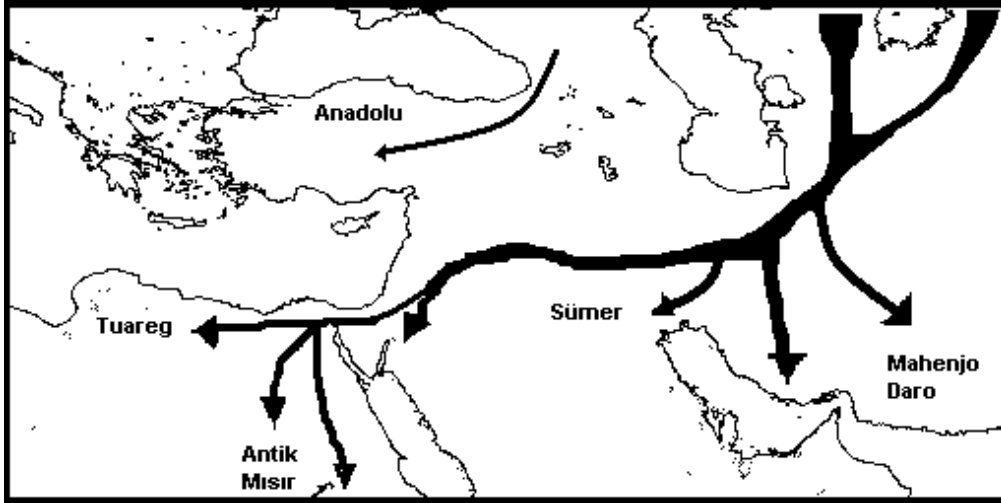
Dravidçe bitişken bir dildir. Aynı zamanda Altay dilleri de bitişkendir. İndüs vadisi ile Orta Asya Türkmenistan'ı arasında yakın ilişkilerin bulunduğunu biliyoruz. Bu ilişki İndüs kültürü döneminden önce de vardı. Günümüzden 5,000 yıl önce de o bölgede insanlar yaşıyordu. Şu halde,

İndüs vadisi dilini sadece Dravid dilleri ile değil, Altay dilleri ile de ilişkilendirebiliriz. Bir bitişken dil olan Sümerce ile neden ilişkilendirmeyelim?

Bu sözlerden hem Dravid dillerinin hem de Sümercenin kadim Ön-Türkçe ile yakından ilişkili olabileceği sonucunu çıkarabilir miyiz? Eğer bu görüş doğru ise Altay dillerinin bir kolu olan Dravidçenin alttaki haritada gösterilen bölgede günümüzden 5,000 yıl önce konuşulmakta olduğu gerçeği ortaya çıkıyor. Bu geniş bölge tüm Hindistan'ı, Pakistan'ı ve Afganistan'ı içine alarak, Türkmenistan'dan Sri Lanka'ya, Sümer'den Nepal'e kadar uzanıyor.

Dravid dillerinin bir Hint-Avrupa dili olan Sanskrit diline hiç benzemediklerini tüm dünya dilcileri kabul ediyor. **Jules Bloch** (1880 – 1953) ve **F. Kuiper** (1907 – 2003) gibi bazı dilciler, Hint-Avrupa dillerini konuşanların Dravidçe konuşulan bölgelere sonradan geldiklerini iddia ediyorlar. Altay dillerini konuşan insanların göç yollarını **1** sayılı **Kök Dil Arayışı ve Türkçe** yazımda belirttim. Altta ön-Türklerin güney-batı göç yolları görülüyor.

Asıl mesleği Tıp doktorluğu olan **Saim Ali Dilemre** (1880 – 1954) dünya dilleri ile Türkçeyi karşılaştırmış önemli bir dil uzmanıdır. Mesleğinin dışında tüm enerjisini Türkçenin diğer dillerle olan ilişkisini incelemeye ve tıp terimlerini Türkçeleştirmeye harcamıştır. Harcamıştır ama tüm çabalarına rağmen, Türkçeleştirdiği **420 Tıp teriminden** çok azı tıp uzmanlarınca benimsenmiştir. Türkçeye yaptığı değerli katkılardan dolayı kendisine Dilemre soyadını Atatürk vermiştir.

Solda resmi görülen Saim Ali Dilemre, dünya dillerini **Genel Dil Bilgisi** adlı iki ciltlik eserinde ayrıntılı olarak incelemiştir. Bu kapsamlı eserin 505 sayfalık **Yeryüzü Dil Bölgeleri** (1) adlı birinci cildinde Asya'dan Afrika'ya kadar, birçok dille birlikte **Dravid** dillerini de inceliyor. Kitabının dördüncü bölümünde Dravidçenin bitişken bir dil olduğunu, Türkçe ve tüm Altay dilleri gibi köklerden türediğini ve köklere takılar eklenerek sözcükler oluştuğunu belirtiyor.

Türkçe çoğul takısı olan **"-ler, -lar"** Dravidçede **"-ar"** şeklindedir. Örneğin, Al = Erkek, **Alar** = Erkekler, Tay = Ana, **Tayar** = Analar. Bazı çoğul şekilleri ayrıca **"-gal"** eki alır. -Gal takısının önemli kişiler ve nesnelere için kullanıldığı anlaşılıyor. Örneğin Tamil dilinde, Manida = Adam, **Manidargal** = Önemli adamlar. Vidu = Ev, **Vidurgal** = Önemli evler.

Benzer şekilde Sümercede **"-gal"** son eki saygınlık belirtir. Örneğin **Lugal** = Kral. Bu sözcüğü **Ulu-Gal** şeklinde ayırırsak saygınlık daha da belirgin olur. Sümerce çoğul takısı genelde tekrar ile belirtilir. Örneğin, **Lugal-gal** = Krallar. **Dingirgal-gal** = Kutsal Tanrılar. A = su, **Agal-gal** = Önemli, değerli sular (2).

Türkçe, Sümerce ve Dravid dillerinde **ur** ve **il** sözcükleri ortak anlamlar içeriyorlar. Türkçe "yerleştir, oluştur" anlamlarını içeren **kur** sözü Sümerce "yerleşim yeri veya şehir" demek oluyor. **Ur** adlı bir Sümer şehrinin var olduğu biliniyor. Tamil dilinde de **Ur** sözü şehir için kullanılıyor. Örneğin, Tamil dilinde **il** = ev, **Uril** = Şehirdeki ev olup, Ön-Türkçe kökenli **il** = bölge sözünü hatırlatıyor.

Türkçe **-den, -dan** ekleri Dravid dillerinde **-da, -du** ve Sümerce **-da, -ta** şekillerini alıyor. Sümerce ile Altay dillerini karşılaştıran **Ioannis Kenanidis** (3) Sümercenin yalıtık bir dil olmadığını ve Altay dil grubuna ait olduğunu örneklerle göstermiştir (Bkz. İngilizce **42** sayılı **The Sumerian Language** başlıklı yazı).

Kaynaklar:

- (1) **Yeryüzü Dil Bölgeleri**, Saim Ali Dilemre, Devlet Basımevi, 1939, İstanbul.
- (2) **Sümer Dili ve Grameri**, Mebrure Tosun ve Kadriye Yalvaç, Türk Tarih Kurumu Basımevi, 1981, Ankara.
- (3) **Yet Another Suggestion about the Origins of the Sumerian Language**, Ioannis Kenanidis, International Journal of Linguistics, Vol. 5, No. 5, Oct. 23, 2013.